

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **A. K. P.**, narozený dne X
státní příslušnost Indická republika
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem v Praze 1, Opletalova 25, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2022, č. j. OAM-19/ZA-ZA11-HA10-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2022, č. j. OAM-19/ZA-ZA11-HA10-2022, kterým bylo řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 1. 6. 2022 zastaveno podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žádost je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

II. Žalobní body

2. Žalobce napadené rozhodnutí považoval za nezákonné a obsah jeho odůvodnění za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů vedoucích k vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný se uchýlil k označení její žádosti za nepřipustnou a k následnému zastavení řízení, aniž by pro takový postup byly dány podmínky. Žalovaný nebyl s to správně rozlišit mezi tvrzeními žalobce v minulém a předchozím řízení a současně pak v důsledku svého opomenutí nesprávně zhodnotil rozhodné skutečnosti, v důsledku čehož je napadené usnesení nejen v rozporu s uvedenými ustanoveními zákona o azylu, nýbrž i s § 12, § 13, § 14, § 14a zákona o azylu, § 2 odst. 1, 3 a 4, § 3 správního řádu, čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Žalovaný kromě toho nikterak nezohlednil relevanci soukromého a rodinného života z pohledu možných důvodů pro udělení statusu mezinárodní ochrany či statusu humanitárního azylu, byť žalobce o uvedené jakožto novum v rámci řízení o mezinárodní ochraně výslovně žádal. Napadené rozhodnutí je tak v rozporu i s ustanovením § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
3. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnuje, že žalobce v rámci nového řízení přdestřel zcela totožné důvody a tvrzení pro udělení některého ze statusů mezinárodní ochrany, jako tomu bylo v řízení pravomocně ukončeném. Toto tvrzení se však nezakládá na pravdě, resp. musí být konkretizováno a významově zasazeno do faktorů i okolností relevantních z hlediska pobytu žalobce i jeho rodiny dětí na území České republiky (dále jen „ČR“).
4. Žalobce za své děti žádal o mezinárodní ochranu „z humanitárních důvodů“, neboť jeho děti se v tuzemském prostředí integrovaly, chodí zde do školy a nezletilý, nyní již čtyřletý Urv, se zde již dokonce narodil. Uvedená tvrzení žalobce musejí být materiálně chápána jako jeho dovolávání se ochrany soukromého a rodinného života, neboť četné mezinárodněprávní závazky ČR v oblasti ochrany lidských práv (čl. 8 Úmluvy, čl. 17 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech) adresují právo na respektování soukromého a rodinného života všem jednotlivcům. Tato ochrana prostupuje všemi cizinecko-správními modalitami pobytu cizince v určité zemi, neboť zásahem do práva na respektování soukromého a rodinného života může být nejen rozhodnutí stanovící cizinci povinnost opustit území hostitelské země, ale i rozhodnutí, kterým není udělen pobyt.
5. Pro žalobce a zvláště jeho děti představuje varianta jejich (fakticky nuceného) vycestování do země původu těžko odůvodnitelný zásah do práva na respektování soukromého a rodinného života celé její rodiny, který nebude možné vnímat jinak než jako nepřiměřený. Celá rodina žalobce a zvláště pak jeho děti, které zde chodí do školy, jsou v ČR plnohodnotně adaptovány a realizují zde veškerý svůj život, nemohou být žádným

způsobem nuceny k návratu do země původu. Děti se v ČR kulturně integrují a tento proces trvá z perspektivy doby jejich dospívání již zcela nezanedbatelnou dobu (toto je zvláště markantní v případě nezletilého syna žalobce i jeho mladší dcery), děti nemohou jiný domov než ČR. V ČR realizovala celá rodina žalobce rovněž ekonomickou stránku jejich života. I z těchto důvodů představuje ČR pro žalobce i jeho rodinu absolutní centrum veškerých jejich kulturních, sociálních a dokonce i ekonomických vazeb, které by důsledku neudělení statusu mezinárodní ochrany byly významným a zcela nepřiměřeným způsobem zasaženy. Rodina žalobce nemůže riskovat vycestování jakéhokoliv jednotlivce do země původu, neboť by tímto způsobem byly významným způsobem zasaženy rodinné vazby jednotlivých členů rodiny.

6. Důsledky plynoucí z neudělení některého ze statusů mezinárodní ochrany by byly přímo v rozporu jak s čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, tak i s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, neboť by uvedené rozhodnutí mělo mimořádně závažný dopad i na děti žalobce.
7. Podle ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu kritériem újmy je též vycestování cizince v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Zmiňované ustanovení zákona o azylu a specifikovaný důvod pro udělení doplňkové ochrany nejsou výsledkem unijní transpozice tzv. kvalifikační směrnice, nýbrž jsou zcela dobrovolným rozhodnutím českého zákonodárce poskytnout ochranu i případům, které na první pohled neodpovídají tomu, co konvenční mínění shledává za předmět řízení o mezinárodní ochrany. Pokud zákonodárce zakotvil uvedený důvod pro udělení doplňkové ochrany, nesmí praxe žalovaného zcela vyprázdnit smysl uvedeného ustanovení zákona o azylu. To platí i pro případ žalobce, který implicitně poukázal na obtížnou situaci, ve které se rodina a zvláště děti v současné chvíli nacházejí, kdy tyto sice „toliko chtějí žít v klidu“, postupem správního orgánu je jim v tom nicméně přinejmenším implicitně bráněno. Řádné zohlednění soukromých a rodinných vazeb jednotlivce by ostatně bylo povinností žalovaného bez ohledu na námitku žalobce, a to již z toho důvodu, že čl. 8 Úmluvy je přednostně i přímo aplikovatelným ustanovením mezinárodní smlouvy, kterou je ČR vázána.
8. V řízení o mezinárodní ochraně neleží (na rozdíl od povinnosti tvrzení) povinnost důkazní výlučně na konkrétním žadateli, nýbrž je tato rovnoměrně rozložena mezi správní orgán a žadatele o mezinárodní ochranu. Z hlediska případu žalobce proto nestačilo toliko identifikovat nový důvod pro udělení mezinárodní ochrany, nýbrž bylo jeho povinností zjistit skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, za účelem vydání rozhodnutí, které by obstálo z pohledu § 3 správního řádu – tedy například nařízením pohovoru, ve kterém by se žalovaný soustředil na otázku udělení mezinárodní ochrany z hlediska výše citovaného ustanovení zákona o azylu.
9. Žalobce má za to, že ochrana soukromého a rodinného života a dodržení závazků vyplývajících z čl. 8 Úmluvy jsou relevantními skutečnostmi z pohledu důvodů vedoucích k udělení mezinárodní ochrany (přinejmenším) ve formě doplňkové ochrany a že toto je skutečností, kterou žalovaný v kontextu nynější žádosti žalobce nikterak nezhodnotil, byť k tomu paradoxně měl k dispozici řízení vedené bezmála půl roku, byť toto bylo ukončeno označením žádosti za nepřipustnou. Uvedený závěr aprobuje i judikatura Nejvyššího správního soudu, která v případě důvodu pro udělení doplňkové ochrany na základě § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu vyžaduje v kontextu možného porušení čl. 8 Úmluvy komplexní zhodnocení případu cizince.

10. Žalovaný tak nemohl ani naplnit judikatorní standard, který ve své rozhodovací praxi (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-38, publ. ve Sbírce rozhodnutí NSS) zmiňuje právě Nejvyšší správní soud: „bylo namístě, aby žalovaný podrobně zkoumal, zda skutečně je v možnostech stěžovatelky a jejího manžela, aby společně se svým synem vycestovali do Vietnamu a aby zde, jak uvedl žalovaný, mohli realizovat svůj rodinný život [...] je třeba zohlednit nejen to, zda existují právní překážky takového kroku, nýbrž i to, zda tu jsou skutkové okolnosti, jež by mohly bránit vycestování rodiny stěžovatelky do Vietnamu, jako např. nedostatek finančních prostředků spojený s absencí sociálních a rodinných vazeb v zemi původu apod. [...] Vystává tedy otázka, zda je možnost vystěhování rodiny do Vietnamu vůbec únosná. Stěžovatelka v této souvislosti namítala, že by v daném případě nebylo přiměřené požadovat po manželovi, aby spolu se stěžovatelkou a svým synem vycestoval do Vietnamu. Ani touto otázkou se však žalovaný nezabýval. Zároveň bylo namístě zkoumat i potřeby nezletilého syna, a zabývat se také otázkou, zda je v současné době vhodné a možné s ohledem na jeho nízký věk a finanční situaci rodiny, aby spolu se stěžovatelkou vycestoval do Vietnamu. Pokud by naopak stěžovatelka byla nucena vycestovat z České republiky bez syna a manžela, nelze vyloučit ani to, že by zde syn mohl být ponechán po delší dobu bez péče matky, v čemž by mohl být spatřován nepřiměřený zásah do práva na rodinný život jak stěžovatelky, tak jejího syna. K uvedeným okolnostem ovšem stěžovatel při svém rozhodování vůbec nepřihlédl a takřka se jimi nezabýval. V části rozhodnutí zabývající se posouzením žádosti o mezinárodní ochranu z hlediska doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu některé z těchto skutečností sice zmínil, aniž by však uvedl, jakým způsobem a zda vůbec je zohlednil při svém rozhodování.“
11. Ve vztahu k výše uvedenému lze uzavřít, že se žalovaný měl zabývat aktuální situací rodiny, přičemž tuto situaci měl vypořádat (přínejmenším) v kontextu zákonných důvodů pro udělení doplňkové ochrany. I kdyby jakákoliv zmínka o „humanitárních“ důvodech v rámci řízení o mezinárodní ochraně měla snad ze strany žalovaného být chápána doslovně, měl tím spíše žalovaný přikročit k posouzení možnosti udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, kdy by relevantními okolnostmi byla právě situace nezletilých dětí žalobce, zejména jejich integrace.
12. Z odůvodnění rozhodnutí proto logicky nemůže ani být jakkoliv seznatelné vymezení neurčitého právního pojmu „zvláštní zřetele hodný důvod“, který je žalovaný jako správní orgán povinen interpretovat při hodnocení, zda jsou v konkrétním případě dány důvody pro udělení humanitárního azylu. Žalobce si je vědom faktu, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, nicméně postup správních orgánů musí být v mezích stanovených zákonem.
13. Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu uvádí, že „teprve poté, kdy správní orgán tento neurčitý právní pojem vyloží, může jej konfrontovat se skutkovými zjištěními konkrétního případu [...]“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 13/2007-56). Z toho tedy vyplývá, že správní orgán je v prvé řadě povolán, aby provedl výklad neurčitého právního pojmu, a následně poté přistoupil ke konfrontaci se zjištěným skutkovým stavem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný tento postup nerespektoval, když přistoupil k jakési subsumpci, aniž by však vůbec učinil výklad předmětného neurčitého právního pojmu. „Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého

pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitěho pojmu zařadit“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, čj. 5 Afs 151/2004, č. 701/2005 Sb. NSS).

14. Žalobce dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, z něhož se udává, že „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto, nehumánní, azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných), u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“
15. Žalobce zdůraznil, že zde nejde toliko o to, že by rodiče chtěli pro své děti „lepší budoucnost“, žalobce se dovolává zejména ochrany vazeb, které jsou relevantní z pohledu jednotlivých ustanovení zákona o azylu pro udělení mezinárodní ochrany.

III. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Aktuální žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je již druhou v pořadí. Dne 5. 9. 2018 podal žalobce v ČR první žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž bylo vedeno správní řízení pod č. j. OAM-755/ZA-ZA11-2018. Správní orgán vydal následně dne 23. 8. 2019 rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany č. j. OAM-755/ZA-ZA11-HA10-2018, které nabylo právní moci dne 3. 9. 2019. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který svým rozsudkem ze dne 9. 6. 2021, č. j. 28 Az 17/2019-52, žalobu zamítl. Následně žalobce podal kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který svým usnesením ze dne 7. 12. 2021, č. j. 10 Azs 279/2021-43, odmítnul kasační stížnosti pro nepřijatelnost.
17. Správní orgán posoudil důvody současné žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce a následně provedl srovnání s tvrzeními, která byla učiněna v rámci předchozího správního řízení ve věci mezinárodní ochrany. Mimo jiné už tehdy správní orgán žalobci vysvětlil, že pojem uprchlík se vztahuje na osobu, která se nachází mimo svou vlast a obává se represí ze strany státu z důvodu příslušnosti k určité společenské vrstvě, resp. sociální skupině, tedy že nejde o osobu, která prchá před matkou svého manžela kvůli neshodám, a to navíc za situace, kdy nevyužila žádný ze zákonných prostředků, které jí země původu k ochraně v takovém případě nabízí.
18. K námitce, že v rámci opakované žádosti o mezinárodní ochranu jde o novou skutečnost, když žalobce žádá nyní o humanitární azyl, resp. o azyl z humanitárních důvodů spočívajících především v integraci rodiny do českého prostředí, žalovaný sdělil, že pro posouzení, zda žalobce uvedl nové skutečnosti, je zcela nerozhodné, o jaký druh mezinárodní ochrany prve a nyní žalobce žádal, zásadní je, jaké sdělil důvody. O tom, pod jaký druh mezinárodní ochrany bude jeho azylový příběh, a zda vůbec, podřazen, pak rozhoduje správní orgán pouze v souladu se zákonem, nikoliv v souladu s přáním

žalobce. Tuto námitku tedy žalovaný považuje za zcela irelevantní a zdůrazňuje, že i přesto se žalovaný v napadeném rozhodnutí s touto „žádostí“ předkládanou žalobcem jako „nová skutečnost“ zabýval, a to především na straně 4 a 5 napadeného rozhodnutí.

19. K žalobnímu tvrzení stran integrace rodiny do českého prostředí žalovaný uvádí, že považuje tuto žalobní námitku za zcela účelovou. Žalobce podal již v roce 2018 první žádost o mezinárodní ochranu, která prošla i soudním přezkumem s negativním výsledkem. Pokud se za stavu, kdy věděl, že mu mezinárodní ochrana nebyla udělena, a poté i v průběhu opakované žádosti i přesto cíleně integroval do české společnosti, činil tak s plným vědomím nevyřešené pobytové otázky. Negativní rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany přitom samo o sobě nenutí rodinu vycestovat do země původu, jen je třeba si pobytové oprávnění upravit podle zákona, který na jejich důvody pobytu v ČR lépe dopadá, a sice podle zákona o pobytu cizinců. I tento důvod tak žalovaný považuje za irelevantní a k vědomé integraci za plného vědomí „nelegálnosti“ pobytu na území ČR tak nelze přihlížet.
20. I další žalobní námitky apelující na práva dětí a jejich „život v klidu“, či na ochranu soukromého a rodinného života nelze podřadit pod nové skutečnosti, které by snad nyní, v rámci opakované žádosti, měly zavdat pozitivní rozhodnutí správního orgánu.

IV. Obsah správního spisu

21. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
22. Dne 5. 9. 2018 podal žalobce v ČR první žádost o udělení mezinárodní ochrany, žádosti nebylo vyhověno rozhodnutím ze dne 3. 9. 2019. Žadatel v průběhu správního řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany označil za důvod podání žádosti problémy s jeho nevlastní matkou, která unesla i jeho starší dceru. Nad možností přestěhovat se na jiné místo v Indii, aby vyřešil problémy s nevlastní matkou, neuvažoval, protože v místě bydliště měl svou práci. Nechtěl zůstat v Indii, chtěl vycestovat do zahraničí. Potvrdil, že ve vlasti neměl problémy se státními orgány. Od života v ČR očekával, že dá dětem dobré vzdělání a že si najde práci. Jejich kasta P. ztěžuje pracovní uplatnění svých členů.
23. Proti tomuto rozhodnutí jmenovaný podal žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který svým rozsudkem ze dne 9. 6. 2021, č. j. 28 Az 17/2019-52, žalobu zamítl. V žalobě žalobce mimo jiné namítal, že napadené rozhodnutí je v rozporu s nejlepším zájmem nezletilých dětí, a tedy v rozporu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.
24. Následně žalobce podal kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který svým usnesením ze dne 7. 12. 2021, č. j. 10 Azs 279/2021-43, odmítl kasační stížnosti pro nepřijatelnost.
25. Dne 6. 1. 2022 podal žalobce druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 14. 1. 2022 poskytl žalobce údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a konkrétně sdělil, že nejmladší dítě se narodilo v ČR. Z vlasti vycestovali letecky společně s manželkou a dětmi dne 23. 12. 2017 z města A. přes B. do Prahy. Dne 25. 12. 2017 vycestovali vlakem z Prahy do Spolkové republiky Německo, kde podali žádost o udělení mezinárodní ochrany. Z Německa do ČR přicestovali se svými dětmi dne 5. 9. 2018 na základě dublinského transferu. O mezinárodní ochranu v ČR aktuálně žádá z humanitárního důvodu, konkrétně kvůli svým dětem, aby zde mohly normálně žít.

Starší dcera studuje v ČR, zvykla si tu a chce v ČR pokračovat ve studiu. Děti jsou zde spokojené, zvykly si tu a život v ČR se jim líbí. Děti jsou nadané, mluví několika jazyky. Nejmladší syn se zde narodil a je také velmi chytrý. V Indii už nic nemají. V době podání první žádosti děti ještě do školy nechodily.

26. Správní orgán při posouzení žádosti vycházel především z výpovědi a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Indii. Konkrétně vycházel z rozhodnutí ve věci předchozí žádosti o mezinárodní ochranu č. j. OAM-755/ZA-ZA11-HA10-2018 ze dne 23. 8. 2019, informace Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Údaje o zemi Indie 2021 ze dne 28. 6. 2022 a informace OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi Indie, ze dne 25. 6. 2022.
27. Po posouzení důvodů, uvedených pro podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 6. 1. 2022, správní orgán v napadeném rozhodnutí konstatoval, že jmenovaný uvádí stejné motivy svého odchodu z vlasti a neochoty se do Indie opětovně vrátit, jako uváděl v průběhu správního řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tj. legalizaci svého pobytu a pobytu svých nezletilých dětí na území ČR, snaha rodině zajistit lepší život, když rodina patří ke kastě P., která je v Indii utlačována.
28. Žadatel v aktuálním správním řízení žádal o udělení azylu z humanitárního důvodu, a to převážně kvůli svým dětem, které si již zvykly žít v ČR, v Indii nic nemají.
29. Správní orgán na podkladě uvedených zpráv hodnotil možnosti získat práci v Indii, možnosti získat ubytování, možnosti sociálního zabezpečení a úroveň zdravotní péče. Dále konstatoval, že v oblasti vzdělávání jsou v Indii ve většině velkých a malých měst státní i soukromé školy. Základní školy jsou dostupné ve většině vesnic. Může se stát, že za středoškolským vzděláním musí děti docházet do blízké vesnice či města. Většina velkých měst má univerzity. V Indii existuje 789 univerzit a více než 37 204 přidružených vyšších odborných škol. Dálkové vzdělávání je rovněž dostupné prostřednictvím 66 institucí fungujících na 60 univerzitách, a kromě toho je zde 11 otevřených univerzit poskytujících vzdělávání. Státní a státem podporované instituce poskytují vzdělávání za velmi nízké školné, zatímco vzdělávání na soukromých institucích je relativně velmi drahé. Studenti, kteří si nemohou z finančních důvodů dovolit platit školné, mohou mít nárok na studentské půjčky. Studentské půjčky jsou obecně bankami poskytovány za dotovanou úrokovou sazbu.
30. Správní orgán shrnul, že žadatel neuvedl v průběhu předchozího správního řízení, že by před svým odjezdem z Indie trpěl jakoukoliv ekonomickou nouzí. Naopak sdělil, že se svou rodinou, tedy manželkou a nezletilými dětmi, žili v pronajatém domě. Žadatel byl před odjezdem z Indie výdělečně činnou osobou, pracoval jako automechanik a současně vlastnil obchod s autodoplňky. Žadatel sám v průběhu opakovaného správního řízení připustil, že jeho děti v Indii mohou dosáhnout vysokého vzdělání, ale nebudou mít přístup k zaměstnání ve státní sféře. K tomu správní orgán konstatoval, že ani v ČR, kde žadatel usiluje o získání mezinárodní ochrany, není vysokoškolské vzdělání zárukou získání zaměstnání ve státní sféře. Žadatel je dospělou, plně právně způsobilou, praceschopnou a zdravou osobou a jistě bude moci sobě a své rodině zajistit potřebné životní podmínky v zemi svého původu. K nechuti jeho nezletilých dětí vycestovat z ČR, protože se zde chtějí vzdělávat, správní orgán konstatoval, že rovněž i ve své vlasti

budou mít možnost pokračovat ve svém vzdělávání. Správní orgán v případě žadatele správní orgán skutečnosti hodné zvláštního zřetele neshledal.

31. Správní orgán tedy shledal, že žadatelem uvedené údajné nové skutečnosti se netýkají změny situace v zemi původu, důvodů jeho odchodu z vlasti, ani jím prezentovaných problémů, které tam měl mít, ani důvodů, pro něž by měl mít jakékoliv obavy v případě svého návratu do země, tím méně pak svědčících o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. V Indii nedošlo od doby, kdy byla meritorně posuzována předchozí žádost žadatele, tedy od srpna roku 2019, k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť by svědčila o tom, že by výše jmenovaný mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by mu hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu.
32. Správní orgán po výše popsaném posouzení přípustnosti opakované žádosti ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu ji posoudil jako nepřipustnou.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

33. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
34. Podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.*
35. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které:*
a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
36. Dle § 25 písm. i) zákona o azylu *řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.*
37. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval podmínkami posuzování opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu. Pokud cizinec podá druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, věcného projednání se jí dostane pouze za předpokladu, že v žádosti tvrdí nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly obsahem jeho předchozí žádosti, nemohl je tvrdit bez vlastního zavinění a zároveň jsou tyto skutečnosti relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, rozsudek ze dne 26. 5. 2020, čj. 1 Azs

- 114/2020-44, usnesení ze dne 9. 9. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-55). Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, tedy princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, a ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008-57, nebo na ně navazující usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 7 Azs 306/2019-67).
38. Neshledá-li správní orgán okolnosti uvedené žadatelem za dostatečné a rozhodne o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti, stanovil Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2012-96, konkrétní podmínky, která musí odůvodnění správního rozhodnutí obsahovat: „*Odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*“
39. Soud shledal, že žalovaný výše uvedené podmínky v napadeném rozhodnutí naplnil.
40. Žalobce ve své druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že o mezinárodní ochranu v ČR aktuálně žádá z humanitárního důvodu, konkrétně kvůli svým dětem. Dvě starší děti zde chodí do školy a jsou tady zvyklé a spokojené, starší dcera chce pokračovat ve studiu. Rodina si přeje zůstat v ČR, v Indii nic nemají.
41. Žalovaný tyto důvody hodnotil ve světle možné relevance z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Obstaral aktuální zprávy o zemi původu, na základě nich hodnotil tvrzené skutečnosti. Je nutno konstatovat, že okolnosti tvrzené k situaci dětí byly primárně řešeny v jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany v řízení žalovaného pod sp. zn. OAM-18/ZA-ZA11-HA10-2022. Manželka s dětmi nebyla se svou druhou žádostí o udělení mezinárodní ochrany úspěšná. Žaloba proti rozhodnutí v jejich věci byla zdejším soudem zamítnuta (soudní řízení vedené pod sp. zn. 19 Az 1/2023). Žalobce žádné azylově relevantní důvody vztahující se ke své osobě neuvedl, vyjma toho, že v Indii nic nemají.
42. Žalovaný hodnotil celkově životní podmínky v Indii, zaměřil se též na možnosti získání zaměstnání, na možnosti získání hmotné pomoci od státu, na programy sociálního zabezpečení, na možnosti bydlení, zdravotní péče, vzdělávání. Žalobce proti tomuto hodnocení v žalobě nic konkrétního nenamítal.
43. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vysvětlil, proč uváděné důvody nemohou být relevantní z hlediska udělení humanitárního azylu. Správní orgán shrnul, že žadatele neuvedl v průběhu předchozího správního řízení, že by před svým odjezdem z Indie trpěl jakoukoliv ekonomickou nouzí, sdělil, že žil s rodinou v pronajatém domě, pracoval jako automechanik a současně vlastnil obchod s autodoplňky. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou, praceschopnou a zdravou osobou, která může sobě a své rodině

zajistit potřebné životní podmínky v zemi svého původu. Je tak zjevné, z jakých důvodů žalovaný neshledal nově tvrzené důvody jako azylově relevantní.

44. Tyto úvahy lze zcela potvrdit. K otázce udělení humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil v usnesení ze dne 21. 2. 2018, č. j. 1 Azs 329/2017-28, ve kterém uvedl, že: „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“ K tomu rovněž viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55.
45. Právo na mezinárodní ochranu založené na mezinárodních úmluvách v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je „*azyl (...) institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003-46), a tudíž snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (srov. rozsudky ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016-26).
46. Nejvyšší správní soud pak v judikatuře dovodil i to, že snaha o legalizaci pobytu, byť je spojena se snahou o realizaci rodinného života, není zpravidla důvodem hodným zvláštního zřetele, který je pro udělení humanitárního azylu třeba (srov. k dané problematice např. rozhodnutí ze dne 19. 6. 2014, č. j. 4 Azs 88/2014-18, ze dne 29. 9. 2016, č. j. 9 Azs 194/2016-46, nebo ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 6/2018-33). Dále v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2017, č. j. 7 Azs 132/2017-24, soud neshledal důvod pro udělení humanitárního azylu v potřebě žadatele dokončit vysokoškolské studium.
47. Situaci žadatele se z hlediska udělení humanitárního azylu podrobně zabýval správní orgán v předchozím řízení, jeho závěry obstály v přezkumu krajským soudem i Nejvyšším správním soudem. Soud připomíná, že v napadeném rozhodnutí bylo úkolem žalovaného nikoli posoudit opětovně žádost žalobce dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, ale posoudit, zda jsou v žádosti tvrzeny nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly obsahem předchozí žádosti, které žadatel nemohl tvrdit bez vlastního zavinění, a zároveň jsou skutečnostmi relevantními pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

48. Lze přisvědčit žalobci, že obecně lze okolnosti týkající se rodinného a soukromého života hodnotit výjimečně důvod pro udělení doplňkové ochrany. V projednávané věci soud shledává podstatným, že žalobce žádnou vážnou újmu netvrdil, v opakované žádosti nebyly tvrzeny žádné skutečnosti, pro které by vycestování rodiny do vlasti mělo být problematické z hlediska soukromého a rodinného života.
49. Nejvyšší správní soud dlouhodobě vychází z premisy, že rodinné poměry žadatele o mezinárodní ochranu mohou být důvodem pro udělení některého z pobytových oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, mimo zcela výjimečné případy však nepostačují pro udělení doplňkové ochrany (viz rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007-69). Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany naopak zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území ČR (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008-52, či ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018-59). Doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu je pak vyhrazena pouze pro zcela mimořádné případy, kdy by samotné vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 6/2018-33, ze dne 26. 3. 2020, č. j. 6 Azs 258/2019-31, č. 4030/2020 Sb. NSS, ze dne 21. 10. 2020, č. j. 6 Azs 184/2020-48, či ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011-55, a usnesení ze dne 30. 8. 2016, č. j. 4 Azs 142/2016-41, ze dne 18. 5. 2017, č. j. 9 Azs 13/2017-32, či ze dne 8. 11. 2018, č. j. 5 Azs 201/2017-37, ze dne 19. 2. 2020, č. j. 9 Azs 354/2019-40). Stran hrozícího porušení práva na soukromý a rodinný život Nejvyšší správní soud takový závěr výjimečně učinil v případě cizince, jehož manželka i malá dcera (obě české občanky) byly prakticky odkázány na jeho péči (rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014-27).
50. Situace v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28, odkazovaném žalobcem byla situace také odlišná, soud konstatoval, že pokud není přestěhování rodiny do země původu právně či fakticky možné, je správní orgán dále povinen se zabývat i tím, zda má žadatelka možnost získat jiné oprávnění k pobytu na území ČR, než je mezinárodní ochrana, a zda by i případné krátkodobé odloučení žadatelky od jejího nezletilého dítěte, pokud by bylo spojeno s vyřízením oprávnění k pobytu, nebylo, vzhledem k věku dítěte a dalším okolnostem, nepřiměřeným zásahem do jejího rodinného a soukromého života.
51. Pokud žalobce při jednání dále poukazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2021, č. j. 5 Azs 162/2020-47, a ze dne 9. 9. 2020, č. j. 5 Azs 307/020-36, oba případy se týkaly meritorního posouzení žádosti, nehodnotily podmínky pro posouzení opakované žádosti jako nepřipustné. Také skutkový stav byl odlišný, v prvním případě hrozilo odloučení nezletilé žadatelky od její babičky, občanky ČR, se kterou sdílela společnou domácnost, zároveň absentovaly zprávy o zemi původu k možnostem vzdělávání nezletilé v zemi původu. V druhém případě šlo o meritorní posouzení první žádosti o udělení mezinárodní ochrany za situace, kdy se rodina žadatelů na území nacházela více jak dvacet let, a to na základě pobytového oprávnění.
52. V projednávaném případě rozdělení rodiny nehrozí, žalobce je ve stejné situaci, stejně jako jeho děti a jejich matka, rodině nehrozí ani krátkodobé odloučení. Dále je zcela zřejmé, že žalobcem popsany stav výjimečnosti požadované judikaturou rozhodně

nedosahuje (školní docházka dětí, skutečnost, že se zde dětem líbí a jsou zde zvyklé, v Indii nemá rodina majetek).

53. Obdobnou situaci posuzoval Nejvyšší správní soud v případě projednávaném pod sp. zn. 2 Azs 165/2017, kdy neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany (ať už humanitárního azylu či doplňkové ochrany) u žadatelů situaci, kdy se žadatelům narodily na území ČR dvě děti, které zde vykonávaly povinnou školní docházku, vytvořily si zde přátelství a sociální vazby, ve vlasti žádné zázemí žadatelé s dětmi neměli (usnesení ze dne 1. 9. 2017, č. j. 2 Azs 165/2017-37). Nejvyšší správní soud dále v této věci konstatoval, že pokud si žadatelé chtějí legalizovat svůj pobyt v ČR, jejich snaha tak učinit na základě opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu je zjevně předurčena být neúspěšná. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu totiž není snaha o legalizaci pobytu azylově relevantním důvodem (rozsudky ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016-26). Soud uzavřel, že stěžovatelům však nic nebránilo, aby využili pobytových titulů podle zákona o pobytu cizinců.
54. Konečně soud neshledal důvod pro žalobcem navrhované přerušení řízení do vyřešení věci postoupené rozšířenému senátu usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2022, č. j. 7 Azs 186/2022-19, kdy podstatou otázky je, zda se ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu má vykládat restriktivně či extenzivně, kdy na tomto je závislý i rozsah zjišťovaných skutečností žalovaným. V projednávaném případě je podstatné posouzení naplnění podmínek pro posouzení opakované žádosti jako nepřipustné, závěry soudu by byly stejné i při přijetí extenzivního výkladu citovaného ustanovení.
55. V projednávaném případě tak soud shledal posouzení žalovaného správným, byly splněny podmínky pro posouzení žádosti jako nepřipustné podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a pro zastavení řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona. Soud ze všech shora uvedených důvodů žalobu neshledal důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
56. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 17. srpna 2023

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.